

Banja Koviljača: Snaga vodopada je u mnoštvu kapljica

Banja Koviljača je bila lečilište još u doba Ilira, a prvi pisani izvori iz 1533. godine, ukazuju da su ljudi masovno dolazili na njene lekovite izvore.

B92 | IZVOR: | PONEDELJAK, 26.06.2017. | 11:53

Foto: Banja Koviljača

Prva zgrada za smeštaj gostiju, sa deset soba, izgrađena je 1858. godine, a te godine je i zvanično utvrđena „Obaveza lekara da preko leta u Banji sedeći bolne nadgledati i njima uredno i po pravilima lekarskim upotrebljene vode prepisivati“.

Pod zaštitu države stavljena je 1867. godine, za vreme vladavine Mihaila Obrenovića, a 1898. ustupljena je "narodu Okruga podrinjskog u eksploataciju" i od tada počinje podizanje i razvoj Banje Koviljače.

"Podrinjska lepotica" je tako postala ne samo moderno lečilište, već i mondensko sastajalište koje su posećivali

Banja ove godine obeležava 160. rođendan.

"Ubeđen sam da će se već u ovoj godini naći deo potrebnih sredstava i za razvoj Banje Koviljače. Razloga za to je puno. A najviše zbog očuvanja tradicije. Naime, sledeće godine se navršava 160 godina od kada postoji zapis da postoji organizovano

srpski velikani. Banja Koviljača postaje banjsko lečilište u vreme kralja Petra I Karađorđevića koji, 1908, uz svoju rezidenciju, podiže savremeno sumporno kupatilo.

U lepotama Banje Koviljače, između ostalih, uživali su i Dositej Obradović i Vuk Karadžić, a svoje rane u banji vidao je i srpski Vožd Karađorđe. Na raskošne balove dolazio je i Kralj Aleksandar Karađorđević.

Danas se u samom srcu Banje Koviljače nalazi istoimena Specijalna bolnica za rehabilitaciju, jedan od najsavremenijih rehabilitacionih centara te vrste u Evropi. Ova elitna zdravstvena ustanova za **prevenciju, lečenje i rehabilitaciju**, uspeła je da višedecenijskim iskustvom, na najbolji način, poveže blagodeti tradicionalnog – prirodnog lečilišta sa svim onim što nudi savremena fizikalna medicina i rehabilitacija.

Dečije odeljenje kao posebno odeljenje u okviru Specijalne bolnice za rehabilitaciju Banja Koviljača osnovano je 1. marta 1989. godine i prvo je takve vrste u zemlji. Nalazi se u posebnoj zgradi gde su u oko 100 kreveta smeštena deca i njihovi roditelji, pratioci.

Moderni i savremeno opremljen wellness centar Kovilje postoji od 2007. godine i predstavlja pod-brend Specijalne bolnice za rehabilitaciju Banja Koviljača. Wellness centar Kovilje je smešten u velepnom zdanju Kupatila *Kralj Petar I*, na preko 1.500 m² i opremljen je sa dva bazena – spoljašnjim i unutrašnjim, dve saune, fitness centrom, bazen barom i ostalim propratnim sadržajima. Kupatilo u kojem se nalazi poseduje dugu tradiciju i sa pravom nosi epitet *kraljevsko* jer je ugostilo brojne velikane pa i samog monarha, za kojeg je izgrađena specijalna kada, dok su bazeni bili namenjeni za ostale banjske goste.

O svemu onome što je banja bila i što je danas, razgovarali smo sa **prim. mr sci. med.**

lečenje u Smrdan banji (Stari naziv za Koviljaču zbog specifičnog mirisa sumpora). Kada kažemo lečenje, mislimo na balneologiju, jer u to vreme pored kupanja u sumporovitoj vodi i korišćenja blatnih pakovanja nije bilo drugih fizikalnih terapija. Stoga je to veliki dan i za srpsku balneologiju. Moja ideja je da to proslavimo u čuvenoj sali Kur salona. Iako je to još uvek samo moja želja, dolazak na tu proslavu i obeležavanje najznačajnijeg jubileja balneoklimatologije na ovim prostorima već su mi potvrdili sadašnji i bivši predsednici Međunarodnog udruženja balneoklimatologa, prof. dr Pedro Kantista i prof. dr Zeki Karagule. Imam i značajnu podršku UO bolnice i ministarstva i nadam se da ćemo uspeti u tome", kaže dr Jokić.

*Inače, maksima zaposlenih u Specijalnoj bolnici za rehabilitaciju "Banja Koviljača" glasi: **"Snaga vodopada je u mnoštvu kapljica koje rade zajedno"**.*

dr Aleksandrom Jokićem, specijalistom fizikalne medicine i rehabilitacije, subspecijalistom balneoklimatologije, koji je vršilac dužnosti direktora bolnice za rehabilitaciju "Banja Koviljača" od 2015.

*** Na koji način kontrolišete sastav lekovite vode i blata, kao i uspešnost u lečenju, terapijama, rehabilitaciji, tj. Koja je kontrola kvaliteta i koje relevantne institucije stoje iza te kontrole?**

Lekovitost našeg prirodnog faktora, sumporovite termomineralne vode i peloida se radi na svake tri godine prema važećim propisima, a 2011. godine je analizu lekovitog blata i vode Banje Koviljače uradio lično tadašnji predsednik Međunarodnog udruženja za medicinsku hidrologiju i klimatologiju (ISMH) i najčuveniji svetski profesor balneologije dr Zeki Karagule. Te analize su dostupne i na sajtu bolnice.

*** U kojim oblastima i sa kojim uspehom se postižu najbolji rezultati u terapijama i rehabilitaciji ?**

Za lečenje reumatskih bolesti dobra je termomineralna voda u svakoj banji, ali se sumporovite vode smatraju zlatnim standardom, zato što se upravo sumpor nalazi u građi naših hrskavica. Pored toga, imamo značajne uspehe u lečenju stanja nakon povreda i operacija lokomotornog aparata i kičmenog stuba, diskus herniju, osteoporozi, povrede nerava, lakša oštećenja centralnog nervnog sistema, pojedina ginekološka i kožna oboljenja, kao i čitav niz stanja kod dece, gde bih posebno istakao dobre rezultate kod lečenja Pertesove bolesti i skolioze.

*

Foto: Banja Koviljača

U Specijalnoj bolnici za rehabilitaciju Banja Koviljača sprovodi se program medicinske rehabilitacije i lečenja, kao i program prevencije, i u te svrhe koristi se:

kupanje u sumporovitoj termomineralnoj vodi u kadama ili bazenima, ili kao lokalne kupke

vaginalno orošavanje sumporovitom termomineralnom vodom

peloido terapija u vidu

Koji su kapaciteti i kakvi su rezultati kada je reč o zauzetosti kapaciteta sa nekom genezom u neposrednoj prošlosti?

Bolnica ima na raspolaganju 420 postelja u studio apartmanima, jednokrevetnim, dvokrevetnim i trokrevetnim sobama. Ugovorom sa RFZO opredeljeno je 200 postelja za lečenje i rehabilitaciju dece i odraslih, ostatak postelja se nudi komercijalnim gostima iz zemlje i inostranstva. Broj stranaca u 2016, bio je 1675, što je porast za 20% u odnosu na 2015.

Tokom glavne turističke sezone u privatnom sektoru se angažuje još oko 100-200 postelja (taj broj je svake godine u porastu). Obzirom da slobodnih kreveta ima samo u zimskim mesecima (januar-april) popunjenost na nivou godine je 100 procentna.

blatnih pakovanja

*visoko i nisko frekventna
magneto terapija*

lasero terapija

različiti oblici elektro terapije

vakum terapija

horizontalna terapija

sono terapija

parafino terapija

različiti oblici foto terapije

hidro terapija

hidrokinezi terapija

kinezi terapija

radna terapija

U strukturi prihoda Bolnice dominira tržišna orijentisanost, sa oko 70 odsto, dok je prihod ostvaren ugovorom sa RFZO oko 30 odsto.

Bolnica ima 190 stalno zaposlenih ali se srazmerno broju gostiju tokom godine taj broj menja i ide i do 350 radnika tokom letnjih meseci. Polovinu čini zdravstveno osoblje, bolnica je veliki sistem koji ima i svoj vešeraj, higijeničarke, kuhinju, tehničku službu, pomoćne radnike na pripremi i dopremi lekovitog blata...

*** Koliko imate pacijenata koji dolaze kroz zdravstveni sistem, a koliko ima „komercijalnih posetilaca“?**

Kroz bolnicu prođe godišnje oko 20.000 pacijenata, od toga se stacionarno leči više od 10.000 njih, a ostatak oko 9,5 hiljada preko ambulante.

Ot tih 20.000, preko RFZO se leči 3.116 i ambulantno 5.268, ukupno 8.384, što je ispod 50% svih korisnika usluga.

Velika većina gostiju dolazi radi lečenja i rehabilitacije, svega oko 5.500 su velnes gosti koji dolaze radi prevencije i na tome će se više raditi u narednom periodu. Tu se može očekivati povećanje broja korisnika i naravno prihoda.

*** Koliko je među vašim gostima onih koji leče teške posledice oboljenja ili povreda u odnosu na one koji dolaze zdravi sa željom da se opuste ili eventualno brinu**

o prevenciji?

Mi smo poznato lečilište sa dugom tradicijom i uglavnom nas korisnici usluga vide tako. Zato i ne čudi što najveći broj gostiju dolazi na lečenje, zbog toga imamo prosek od 15 dana boravka u banji. Namera je da ubuduće zadržimo broj pacijenata, a povećamo broj onih koji dolaze na prevenciju i odmor. Ali nam za to trebaju novi sadržaji.

*** Specijalna bolnica ima izuzetno veliku tradiciju. Na koji način se osposobljavaju kadrovi, razvija stručnost kada imamo u vidu dug period urušavanja i u ovoj oblasti?**

Osoblje se kontinuirano edukuje. Trenutno imamo 16 lekara, od toga dva primarijusa, tri magistra nauka, 14 specijalista fizikalne medicine i rehabilitacije, 10 subspecijalista, dva lekara opšte prakse i jednog na specijalizaciji. Edukacija je obavezna i za fizioterapeute i medicinske sestre. Imamo i 31 konsultanta sa Medicinskog fakulteta u Beogradu i Novom Sadu, kao i iz OB Loznica. Svi oni pomažu ne samo u lečenju naših pacijenata već i u edukaciji naših zaposlenih. Usavršavanje kadrova, angažovanje konsultanata, kao i odlazak na domaće i međunarodne kongrese se finansira iz sredstava koje bolnica ostvari na tržištu.

Foto: [Biljana Kovičijača](#)

Banja i prostor oko Specijalne bolnice su veliko gradilište. Regionalno poznati Kur salon se sređuje posle decenija propadanja, investirate u velnes centar novim smeštajnim objektima i bazenom... Čini se da su to više vaši napori i da je

potrebno mnogo više ulaganja. Na čemu radite i šta vam je sve potrebno da biste postigli ciljeve?

Bolnici trenutno, pored smeštajnih kapaciteta, nedostaje i prostor za terapijski blok. Zato smo veoma zahvalni nadležnom ministarstvu na razumevanju i lično ministru Zlatiboru Lončaru, kao i Republičkoj direkciji za imovinu i njenom direktoru Jovanu Vorkapiću, koji su razumeli naš problem ali i mogućnosti razvoja, pa nam je marta 2016. na korišćenje ustupljen deo starih banjskih vila koje su bile u sastavu preduzeća koje je otišlo u stečaj. Radi se o centralnim zgradama u banjskom parku, Kur salonu, vilama Bosna i Koviljača, delu blatnog kupatila i staroj upravnoj zgradi.

Mi smo uradili projekat za rekonstrukciju Kur salona, sanirali smo kompletno krovnu konstrukciju i oluke, zgrada je zastakljena i zabravljena, sprečeno je njeno dalje propadanje. Nadamo se da ćemo uz pomoć nadležnog ministarstva i Vlade Srbije doći do potrebnih sredstava za njegovo obnavljanje jer je to centralna zgrada u Banji koja garantuje bogat kulturni život, dobru zabavu u koncertnoj dvorani, mogućnosti za kongresni turizam ali i ishranu za 1000 banjskih gostiju u pansion sali.

Takođe smo uradili i projekat za obnovu starog blatnog kupatila, koje bi trebalo da omogući širenje našeg postojećeg velnes centra Kovilje sa sadašnjih 1500 na dodatnih 2500 m², gde bismo dobili 25 luksuznih smeštajnih jedinica, luks restoran, još jedan otvoreni i zatvoreni bazen, nove kabine za pakovanje lekovitim blatom i kade za kupanje u lekovitoj vodi, konferencijsku salu i dodatne sadržaje za goste sa istančanim ukusom i dubokim džepom, što bi Banju Koviljaču još više učvrstilo na leaderskom mestu banjskog turizma u ovom delu Evrope.

U vilama "Bosna" i "Koviljača", koje smo takođe očistili, dezinfikovali i zabravili, vidimo idealan prostor za proširenje smeštajnih kapaciteta, a u preostaloj manjoj vili planiramo da proširimo dijagnostičku ponudu i neke nove, atraktivne sadržaje za lečenje.

*** Vi ste jedan od malog broja relevantnih stručnjaka na čelu sličnih institucija i u Srbiji i regionu. Bavite se i istraživanjima, objavljujete radove u zemlji i inostranstvu. Imali ste prilike da se upoznate sa iskustvima drugih. Koja se sve iskustva mogu iskoristiti u razvoju Specijalne bolnice i Banje Koviljače uopšte?**

Ljubav prema balneologiji nasladio sam od mog pokojnog oca, Prim. dr Miomira Jokića,

koji je iz Pečke banje došao da radi u Koviljaču davne 1970. Ali to je pored prednosti bio i veliki teret za napredovanje, jer znate, kada ste u struci zajedno sa roditeljem teško je izaći iz te senke.

Zato sam rešio da uradim nešto sasvim drugačije - rešio sam da lekovitost Banje Koviljače dokažem na ćelijskom nivou. Veoma sam zahvalan profesorki Vukosavi Davidović sa biološkog fakulteta, prof. Jovanu Davidoviću, prof. Tomislavu Jovanoviću-mentor i prof. Tatjani Pekmezović. Pomogli su mi da uđem u svet nauke, da se bavim istraživanjima i uradim jedan od privih pet radova u svetu na temu uticaja banjske terapije na procese starenja organizma. I uspeali smo da dokažemo pravu lekovitost naše vode i blata, što je bila velika reklama za naše lečilište, a meni odskočna daska za ulazak u Naučni komitet međunarodne asocijacije balneologa.

Kao član naučnog komiteta ISMH i kao lekar Specijalne bolnice u Banji Koviljači imao sam prilike da boravim u brojnim centrima za rehabilitaciju, u Brazilu, Južnoj Koreji, Turskoj, Portugaliji, Španiji, Sloveniji, Austriji, Švajcarskoj, Italiji, Češkoj, Mađarskoj...

*** Kako bi Banja mogla da utiče na razvoj lokalne zajednice?**

Kada uporedim Specijalnu bolnicu za rehabilitaciju (to je zvaničan naziv, a ja lično više koristim izraz "prirodno lečilište") u Banji Koviljači sa sličnim ustanovama u Evropi i svetu mogu reći da smo kao bolnica, odnosno centar za rehabilitaciju, u samom vrhu. Možemo samo da se ponosimo našim lekovitim faktorom, svim drugim fizikalnim terapijama, ishranom, smeštajem, kadrom, celokupnom prirodom... Danas imamo i dobre puteve koji povezuju Banju sa svim okolnim mestima. Ono što nedostaje to su sadržaji. Tu mislim na akva park, bezene, sportske terene, hotele, tržne centre, kulturne sadržaje... U Koviljači se leči 20.000 ljudi godišnje, već sam pomenuo više od 10.000 stacionarnih pacijenata sa prosekom od fantastičnih 15 dana boravka. Oni ostvare oko 150.000 noćenja. Kada bi potrošili u Koviljači prosečno samo po 10 evra, jasno vam je koliko bi ceo kraj oživeo. Samo po tim sadržajima, gde se ostvaruje vanpansionska potrošnja, mi se razlikujemo od svetskih centara. Upravo zbog toga sam prihvatio poziv gradonačelnika Loznice Vidoja Petrovića, da deo svog bogatog iskustva prenesem na rad Turističke organizacije grada Loznica, i mislim da je ta saradnja već počela da daje rezultate.

Zato sam optimista, jer nadležno ministarstvo je prepoznalo značaj ne samo Koviljače,

već uopšte mogućnost razvoja zdravstvenog turizma. To je i jedno od operdeljenja Vlade Srbije. Predsednik Aleksandar Vučić je na otvaranju Sajma turizma u Beogradu govorio o značajnim ulaganjima u turizam.

prim. mr sci. med. dr Aleksandar Jokić (Foto: Banja Kovičjača)

*** Kako vi vidite da bi privatizacija banja u Srbiji, o kojoj se više govori nego što se nešto radi, mogla da doprinese vašem razvoju? Da li bi dovela do toga da se dostigne nivo banja, toplica, velnes centara tamo gde funkcionišu sa najboljim rezultatima, kao na primer u Sloveniji ili nekim svetskim centrima?**

Dr Jokić radi u Specijalnoj bolnici za rehabilitaciju u Banji Koviljači od 1999. On je specijalista fizikalne medicine i rehabilitacije, sa subspecijalizacijom za balneo klimatologiju, a zvanje primarijusa ima od 2010. Član je Međunarodnog udruženja za medicinsku hidrologiju i klimatologiju,

Što se tiče privatizacije banja, konačnu reč imaće sadašnji vlasnik, to jest država. Udruženje banja Srbije ima dobro izbalansiran stav o tome. Ono što treba da se zna je da se u Srbiji u banjskim mestima nalaze i Specijalne bolnice za rehabilitaciju ali i hotelsko-turistička preduzeća. Mislim da je najvažnije da banja, kao i svako preduzeće, zapošljava mlade ljude i donosi pofit od tog poslovanja. Manje je važno ko je većinski vlasnik. Svaka naša banja je priča za sebe, svaka ima svoje specifičnosti, prednosti i mane, pored zajedničkih opštih indikacija svaka banja ima i specifična indikaciona područja, te zato i svaku od njih treba posmatrati posebno. Ni jedna nije drugoj konkurencija. Banja Koviljača je primer da državna ustanova može odlično da posluje i zapošljava puno mladih ljudi koji primaju lični dohodak iznad lokalnog proseka. Siguran sam da će ministarstvo zdravlja doneti pravu odluku što se tiče statusa Specijalnih bolnica.

*** Kako planirate da unapredite svoju ponudu i partnerstva?**

Bolnica ima unapred dogovorene postelje sa Republičkim fondom za zdravstveno osiguranje (RFZO) i PIO fondom, i taj najbitniji deo našeg poslovanja funkcioniše gotovo besprekorno. Ispunjavamo sve preuzete obaveze. Naročito bih istakao značaj našeg dečijeg odeljenja, osnovanog 01.03.1989. kao prvo takve vrste u bivšoj Jugoslaviji. Ostatak postelja je na slobodnom tržištu, kao i u ostalim specijalnim bolnicama. Funkcionisanjem tog dela ostvaruje se dodatni profit iz kojeg se sredstva ulažu u dalju obnovu bolničkih zgrada i opreme, edukaciju kadra, angažovanje konsultanata i lekara. Povećanje tog komercijalnog poslovanja Bolnice ostvarivaće se povećanjem novoizgrađenog ili zakupljenog posteljnog fonda, kao i povećanjem cena usluga na tržištu, ali nikako na uštrb postelja koje su opredeljene prema državi, tj RFZO i PIO fondu.

Kada govorimo o izlasku na veća i dalja tržišta, prvenstveno mislimo na pacijente iz

velikih i udaljenih zemalja koji tradicionalno dolaze na veći broj dana. To su turisti iz Rusije, Kine, Indije i UAE. Mi možemo da im ponudimo mnogo toga iz naše palete usluga, ali lično mislim da njih treba ozbiljno shvatiti i ponuditi im više sadržaja. Zato sam lično razgovarao sa direktorom SB Čigota na Zlatiboru, kao i sa ministrima turizma Republike Srpske i Kantona Tuzla. Mislim da mi kao regija možemo više da ponudimo tim gostima, da kombinujemo boravak u Banji Koviljači, Beogradu, Zlatiboru, Tuzli, Bijeljini... da kombinujemo banjsko lečenje, kupanje na jezerima, pećanje, skijanje na Torniku ili Jahorini, pešačke ture, splavarenje Drinom, paraglajding na Gučevu, sakupljanje pečurki, koncerte, etno sela... Pojedinačno nemamo mnogo toga da ponudimo, ali zajedno smo ozbiljna destinacija za pacijente i turiste koji dolaze na duže od dve nedelje.

Još uvek su naskorišćeni svi potencijali okoline Banje Koviljače, a veliki su. Reka Drina, prelep banjski park, planine Gučevo i Cer, Tršić, manastir Tronoša, Soko grad, Dobri potok kod Krupnja...Ali i tu ima pomaka, sa Gradom Loznica i Turističkom organizacijom Loznice imamo odličnu saradnju i već planiramo aktivnosti na promociji istih. Ovde bih pomenuo i bračni par Dobrivoja i Dobrilu Pantelić koji su svojom amaterskom kamerom zabeležili mnogo narodnih običaja iz ovoga kraja, a sve to treba ponuditi turistima. Zdravko Šotra je u svojim serijama snimio dosta lepih kadrova u Banji Koviljači i okolini.

